

Piispa **Wille Riekkinen** on tunnettu nimenomaan kansanmiehenä, joka helposti luo kontakteja kaikkiin suuntiin. Nyt tapahtui ovenavaus vanhauskoihin päin SS. 12.10.) - tosin ei perin lupsakoissa merkeissä.

Kaikki kukat kukkivat

Jo alkuun piispa antaa ymmärtää, ettei hän liiku vanhauskoisten kanssa samoilla teologisilla linjoilla ja jopa väläyttää tuohon suuntaan "lahkolaiskorttia"! Asia on sikäli mielenkiintoinen, ettei tuota termiä ole viime aikoina ylen paljon käytetty. Suhteessa kirkon sisällä vaikuttaviin virtauksiin on noudatettu dogmia "kaikki kukat saavat kukkia". Esimerkkejähän tästä riittää: Heikki Räisänen, Matti Myllykoski, Antti Kylliäinen jne. Kirkon ulkopuolellakaan ei ole mielellään tänä ekumenian kulta-aikana haluttu nähdä harhaoppisia. Ei edes Rooma mittavine harhoineen ole muodostunut ongelmaksi. Harhaoppisuuskynnystä lienee osaltaan tuntuvasti korottanut erään piispan voimakkaasti harhaoppinen kirja, **Pieni kirja Jeesuksesta**, jossa räikeästi kumotaan kristinuskon perusasioita.

Keisari ilman vaatteita

On toisaalta jaloa ja suurenmoista, miksei myös raamatullista, että kirkko tarjoutuu yhteiskunnan omaksi tunnoksi, kuten kansankirkko on arkkipiispa **Paarman** suulla tehnyt. Mutta mistä löytyy "kirkon omatunto"? Mistä löytyvät ne lutherit ja yhteisöt, jotka sanovat, että kirkko on luopunut omasta kalliista tehtävästään ja puuhailee alueilla, jotka sille eivät varsinaisesti kuulu? Onko tämä tehtävä taas puolestaan maallisilla henkilöillä, rehellisillä ajattelijoilla ja neutraaleilla kulttuurihenkilöillä, sanomalehdillä jne.? Jumala tunnetusti voi tarvittaessa laittaa vaikka "kivet huutamaan". Kylliäisen tuomion yhteydessä uutisvälineetkin joutuivat toteamaan, että kirkossa on "seinät lavealla ja katto korkealla", ts. kirkolla ei ole enää mitään normeja eikä raameja. Kun piispat ja muut teologit yhdestä suusta suitsuttavat ylistystä kirkolle, yksinkertaiset kansanmiehet loihevät lausumaan: "Keisarilla ei ole lainkaan vaatteita."

Mikä on seurakunta?

Kansankirkko on suurin ja kaunein, enkä usko, että Suomen Vanhaluterilainen seurakunta tulee tässä suhteessa olemaan sille minkäänlaisena uhkana. Mutta entä jos suurimman ja kauneimman kohdalla voidaan heittää epäily, onko se lainkaan seurakunta? Entä jos kuuluminen kansankirkkoon merkitsee, ettei kuulu lainkaan kirkkoon ja seurakuntaan?

Raamatun ja Tunnustuskirjojen mukaan seurakunta on uskovien yhteisö. Sehän pelkistettynä merkitsee sitä, että sillä on uskovat paimenet, uskovat luottamushenkilöt ja että ainakin sen enemmistö on uskossa. Löytyyköhän edes Kuopion torilta miestä, joka on valmis väittämään, että kansankirkon enemmistö on uskossa. Jos suoritettaisiin gallup tutkimus, jossa kyseltäisiin, kuinka moni kuuluu "uskovien yhteisöön", tulos saattaisi olla masentava. Tunnustuskirjat mainitsevat seurakunnan tuntomerkeinä lisäksi evankeliumin puhtaan saarnan ja sakramenttien evankeliumin mukaisen jakamisen. Kirkon saarna on pahoin psykologian tahrassa ja näivertämä. Sakramenttien jakokaan ei välttämättä ole mallikelpoista. Siinä usein toteutuu se, mistä **Luther** varoitti: Sakramenttia ei tule "viskellä" väkijoukkoihin. Kansankirkossa kastetaan kaikki kyselemättä kummemmin opetuksen perään. Ehtoollinen myös jaetaan erotuksetta kaikille - siunaukseksi. Raamattu ja Tunnustuskirjat opettavat ehtoollisen kahtalaisesta vaikutuksesta: uskoille siunaukseksi, epäuskoisille tuomioksi. **Luther** painottaa sitä, että ehtoollisen jakajan on tunnettava uskovaksi se, kenelle hän antaa pyhä aterian.

Yhteiskunnallisesti ajatellen kullakin yhteisöllä tulee olla "omat rajat". Kirkko ei omista tällaisia, vaan sen rajat ovat samat yhteiskunnan ja valtion kanssa. Edelleen mitään yhteisöä ei tule nimittää siinä olevan vähemmistön mukaan. Mitä siitä seuraisi, jos Suomi jonakin yönä julistettaisiin Ruotsiksi siinä asuvan pienen vähemmistön mukaisesti? On siis epäasiallista ja väärin käyttää kansankirkosta "uskovien yhteisö" -nimitystä.

Oikea uskontunnustus

Riekkinen antaa ymmärtää, etteivät vanhaluterilaiset hyväksy kirkon uskontunnustusta. Oppiperustamme kuitenkin sanoo yksiselitteisesti: "Oppimme Raamatun totuuksista lyhykäisyydessään kiteytyy kolmeen tunnustukseen: Apostoliseen, Nikean ja Athanasiuksen uskontunnustukseen" (kohta 2). Kun nyt kirkon uskontunnustusta ollaan reivaamassa Rooman suuntaan ("uskon...pyhän katolisen kirkon"), tulevaisuudessa aivan ilmeisesti vanhaluterilaisten uskontunnustus on ainakin tältä osin erilainen. Ei siksi, että nuo sanat (katolinen, kirkko) olisivat asiallisesti väärin (yleinen, Herran oma), vaan koska ne liittyvät kiinteästi Rooma-ekumeniaan, josta vanhaluterilaiset tahtovat pysyä visusti erossa.

Toisaalta näemme, että myös Riekkisellä on ollut ainakin epävirallisia aloitteita uskontunnustuksen remontoimiseksi. Hän on halunnut käyttää seurakunnasta uskovien yhteisön sijaan "syntisten yhteisö" -nimitystä. Tämä tietysti on realiteetti, ja sillä pyritään poistamaan sitä ammottavaa ristiriitaa, joka on alkuseurakunnan ja kansankirkon välillä. Kun käytäntö on sitä mitä se on, saadaan harmonia aikaan muuttamalla oppi käytäntöä vastaavaksi. Arvoisa piispa Riekkinen: Pysyykö Teidän Pieni kirja Jeesuksesta- kirjassa oleva uskontunnustuksenne kirkon uskontunnustuksen raameissa?

Ajattele

Piispa peräänkuuluttaa "mietiskelyä" ennen kuin ihmiset vaihtavat seurakuntaa. Tähän on helppo sanoa aamenensa. Nimittäin nykyisin kirkossa olo on kuin ennen armeijassa: hyvin menee kun ei ajattele! Ajattelun suhteen tilanne on kirkossa tosi heikko. Kirkossa eivät yleensä ajattele muut kuin liberaaliteologit - saatanan innoittamina. Hengellisesti tilannetta voitaisiin kuvata myös: *"Soihdud sammuu, kaikki väki nukkuu."* Uskovien toiminta ja viipyminen kirkossa on järjetöntä. Heitä on jymäytetty kerta toisensa jälkeen. Uskovat ovat valitettavasti hyvin herkkäuskoisia. Tästähän **Vilho Rantanen** runoilee: *"Totta luulen, kristikansa narrattavaks kai lie herkin, jos vain liikkuu hurskain elein, osaa tehdä ristinmerkin."*

Mitä järkeä on esimerkiksi tukea piispoja ja pappeja, jotka Jumalan sanan vastaisesti puhuvat kaikkien ihmisten pelastumisesta, vaikka Raamattu opettaa vanhurskauttamista, uudestisyntymistä, parannuksen tekoa ja ahtaan portin läpikäymistä ehtona pelastumiselle? Mitä järkeä on antaa roponsa naispappien palkkaan, jotka eivät Raamatun mittapuulla edes ole mitään pappeja? Seurakuntalaiset maksavat veronsa sitä varten, että pappi puhuisi totuuden!

Eihän nykyinen uskovien kirkossa olo voi johtua mistään muusta, kuin että he **eivät ajattele!** Tietysti toinen mahdollisuus on, että he ajattelevat, toteavat tilanteen epäraamatulliseksi, mutta eivät toimi tietonsa mukaan ja näin ollen rasittavat (paaduttavat) omaatuntoaan. Ihmispelko voi estää omantunnonmukaisen toiminnan. Nyt tarvitaan pysähtymistä, miettimistä, heräämistä ja suunnan muutosta.

Toisaalta emme halua olla kevyesti manipuloimassa ja käännättämässä ketään uuteen seurakuntaan. Vetoamme Raamattuun, omiintuntoihin ja kyllä myös terveeseen järkeen. Pyrimme olemaan tiukasti "asialinjalla".

Lähdemme siitä, että uskonasioiden tulee kestää ja ne kestävät keskustelun. Heikoin tilanne on siellä, missä ei ajatella eikä mietitä, vaan ollaan tahdotonta massaa. Mietiskelyn ja ajattelun tie johtaa varmimmin Vanhaluterilaiseen seurakuntaan!

Jumalan sanaa vai ajatuksia Jumalasta?

Piispan mielestä "Papit tekevät parhaansa ja selittävät sanaa tämän päivän ihmisille niin hyvin kuin osaavat." Kukapa tätä rohkenisi epäillä, mutta "osaaminen" näyttää olevan puutteellista. Eikö osaaminen taas ole riippuvainen koulutuksesta ts. teologisesta tiedekunnasta? Kuinka liberaaliteologian hapattama tiedekunta voisi tuottaa tehtävänsä osaavia pappeja? Pitäisi piispoillakin alkaa hälytyskellojen soida, kun tiedekunta suoltaa jatkuvasti räisäsiä, kylliäisiä ja myllykoskia. Eikö piispoilla ole sananvaltaa pappiskoulutuksen suhteen? Kun pappien pitäisi julistaa **Jumalan sanaa**, he tyytyvät esittämään **omia ajatuksiaan Jumalasta ja uskosta**. Kirkolla ei ole muuta julistettavaa kuin **kirkon autuuttava jäsenyys ja sanan ja sakramenttien vastustamaton vaikutus!** Tämä on jokaisen todettavissa radion ja tv:n hartauksista.

Fundamentalistit

Piispa antaa ymmärtää vanhaluterilaisten kuuluvan "fundamentalisteihin", ja sanoo tämän suuntaisen ajattelun vievän "ahdistavaan kristillisyyteen". Tähän vastaamme Lutherin sanoilla, että Jumalan seurakunnan eräs

tuntomerkeistä on "pyhä risti". Minun korvilleni fundamentalismilla on positiivinen kaiku: fundamentalisti = perusteista kiinnipitävä. Herra piispa, sellaisiksi me vanhaluterilaiset tunnustaudumme. Raamatun ja luterilaisuuden perusteista haluamme pitää kiinni; se on tärkeä osa identiteettiämme.

Riekkinen arvelee, että fundamentalismiin pitäytyminen sammuttaa ihmisten kyselyhalut. Itselläni on aivan päinvastainen kokemus. Toimittuani kirkon nuorisonohjaajana n.25 vuotta lähdin rippikoulussa siitä, että tehtäväni oli jakaa nuorille Jumalan sanaa. Oppitunneilla kysymyksiä sateli siihen tahtiin, että tunnit kuluivat lähes tyystin kyselyjen ja vastausten merkeissä. Jäi se tuntu, että tunnit loppuivat aina kesken. Nuoria kiinnosti yksinkertainen Raamatun teksti, sen kysymyksenasettelut ja vastaukset.

Psykokirkko

Olen Riekkisen kanssa eri mieltä siitä, onko nykyisellä kirkolla "oikeasuuntaisia, rakentavia ja elämään voimaa antavia vastauksia". Kirkolla ei ole oikeita, raamatullisia vastauksia, joiden varaan ihmiset voisivat turvallisesti rakentaa oman vähäisen elämänsä. Kirkko noutaa rakennusohjeensa pitkälti psykologiasta ja siitä on tullut "psykokirkko". **Kirkko on kadottanut sanomansa.** Sillä ei ole enempää annettavaa kuin maallisilla firmoillakaan. Kirkko on kadottanut "aarteensa". **Luther** kirjoittaa: *Kirkon todellinen aarre on Jumalan kunnian ja armon kaikkein pyhin evankeliumi.* Kirkko on vaihtanut tämän aarteensa arvottomaan psykologiseen rihkamaan.

Ahdasmielistä?

Riekkinen moittii vanhaluterilaisia, että heillä on "hyvin kapea näkemys uskosta, elämästä ja kirkon tehtävästä." Ihmekös tuo, onhan meillä myös hyvin kapea ahdas portti ja hyvin kaita taivastie! Meidän näkemyksemme raamit ovat Raamatussa ja luterilaisessa tunnustuksessa. Emme halua, emme tahdo, emmekä uskallakaan näitä vanhoja rajapyykkeitä siirtää: *"Älä siirrä ikivanhaa rajaa, jonka esi-isäsi ovat asettaneet"* (Snl. 22:28). Tämä vanhaluterilainen Riekkisen mielestä aivan liian ahdas kristillisyyden näkemys tuodaan esille selkeästi myös klassisessa **John Bunyanin Kristityn vaelluksessa.**

Erotautumisen siunaus

On helppo yhtyä Riekkisen näkemykseen siitä, että kirkko ei saa olla vain joku sisäänlämpiävä porukka, pelkästään itseään varten. Mutta voidakseen olla maailmalle hyödyksi, seurakunnan tulee oikealla tavalla erottautua siitä, pyhittäytyä Sanassa ja totuudessa. Israel menetti mahdollisuutensa olla Jumalan välikappaleena pakanoille siunaukseksi ja pelastukseksi, kun se halusi olla "niin kuin muutkin kansat". Siellä missä maailma ja seurakunta ovat autuaallisesti sekaisin ja ovat suloisessa symbioosissa, ei olla enää tekemisissä raamatullisen seurakunnan kanssa, vaan suuren Babylonin (=sekoitus) kanssa, jossa uskovien osa on menettää valonsa ja suolansa ja hukkaa yhdessä maailman kanssa. On turhaa ja pettävää kuvitella, että kun seurakunta pullikoi samassa liemessä maailman kanssa se on täyttämässä tehtävänsä. Silloin kirkko on kadottanut aarteensa, joutunut tuhlaajapojan retkille ja kuluttaa aikansa ulvomalla yhdessä susien kanssa.

Raamattu pitää ajan tasalla

Kirkko, joka hylkää profeetallisen sanan, on myös kyvytön seuraamaan aikaansa. Raamatun eskatologian hylkääminen on eräs olennainen piirre kansankirkossa. Kirkkoäiti hapuilee sokeana sokeain joukossa etsimässä "tämän maailman viisailta" valoa tulevaisuuteen. Tähän liittyy läheisesti Jeesuksen toisesta tuleuksesta vaikeneminen. Alkuseurakunta taas eli voimakkaassa Herran tulemuksen odotuksessa. Profeetallisen valon puuttuminen ilmenee myös kirkon suuntautumisessa tämänpuoleisiin. Sen taivas on maanpäällä! Kirkko ei tahdo kutsua ihmisiä iäiseen elämään, vaan tyytyy vain tekemään heidän tämänpuoleisen elämänsä paremmaksi. Kirkko haluaa olla **maailmanparantaja**. Tähän rooliin sopii hyvin huonosti Raamatun eskatologian esillä pitäminen. "Aikain merkkejä ette osaa arvioida", sanoi Jeesus aikansa viisaille jumaluusoppineille. Ilman Raamatun sanan tuomaa valoa kirkko nukkuu suloista ruususen untaan tajuamatta etsikkoaikaansa.

Lavean tien kristillisyyttä

"Riekkisen mielestä kirkon perussanomaa ja uskoa toteutetaan olemalla avaria." Mutta tässähän on aivan ilmeisesti kysymys kaikille sopivasta ja suuresti suosiossa olevasta "avaran portin ja lavean tien kristillisyydestä". Ehkäpä piispa Riekkiselle olisi tarpeen tehdä Eric Wallströmin vakava kysymys: **"Sano, rakas Christitty, kusa se lawia autuuden tie on kirjoitettu, jota sinä vaellat? Sano, kusa se pyöriwä ja niljakas perustus, jonka päälle sinä rakennat, on oikiaxi nähty."**

"Uskontunnustus antaa laidat ja taivas on kattona." Ainakin yöpyminen kaikella säällä taivasalla on ongelmallista. Mutta minkä uskontunnustuksen laidoista puhumme, apostolisen vai Pieni kirja Jeesuksesta - uskontunnustuksen laidoista?

Tyly kirkkoäiti

"Heillekin on sija äiti-kirkossa, hän viittaa vanhaluterilaisiin." Kiitos herra piispa tarjouksesta, mutta tässä on nyt kuitenkin jotakin epä johdonmukaista. Aluksi te olitte valmiit heittämään vanhaluterilaisiin lahkolaisen leiman, nyt lausutte heidät kirkkoon tervetulleiksi! Kuinka tämä sopii yhteen piispan paimenviran kanssa: toivottaa lahkolaiset, väärooppiset tervetulleiksi? Kyllähän uskoville aikaisemminkin on ollut sija kirkossa - veronmaksajina, mutta he eivät ole voineet vaikuttaa kirkon linjaan. Uskoville ei ole ollut varsinaista käyttöä, kirkko ei ole tarvinnut heitä hengellisessä työssä. Monet heistä ovat tosissaan "yrittäneet parantaa Baabelia" - huonolla menestyksellä. Uskovien rakkaus kirkkoäitiin on hiipunut entisestäänkin kirkon tunnustettua äidikseen "suuren porton" - paavin kirkon!

Virka sitoo

Piispa Riekkisen kannanotto oli toisaalta hyvin tyypillinen kansankirkon johtajan puheenvuoro, jossa ei ole pienintäkään kritiikkiä omaa instituutiota kohtaan. Professori **Antti J. Pietilällä** on selitys, miksi kirkon johtajien lausunnot ovat niin yhteneväisiä: *"Jo vakinainen tulo ja virka vaikka pienempikin, sitoo. Ken vielä siinä asemassa osoittautuu hankalaksi yleiselle rauhalle, hänelle annettakoon luottamustoimia. Komiteoissa, lähetystöjen jäsenenä, toimittajina ja sen semmoisina on moni intoilija taltutettu. Jos levottomuutta kuitenkin kestää edelleen, niin pitäisi ainakin lääninrovastin tai asessorin paikan riittää rauhoitukseksi. Mutta jos joku ei vielä siinäkin asetu, niin hänet on valittava piispaksi. Piispana on vaarallisinkin fanaatikko rauhallinen mies, jonka optimistista käsitystä kirkosta virallisena laitoksena ei mikään voi horjuttaa. Joka tapauksessa siitä on pitkän pitkät ajat kulunut, kun suomalainen piispa on julkisissa puheissaan tai kirjoituksissaan suhtautunut vakavasti arvostellen kirkkoon virallisena laitoksena. Piispa puolustaa, tasoittaa, rauhoittaa, säilyttää muotoa - siinä hänen tehtävänsä, mikäli sitä voi eletyn ajan historiasta lukea"* (Vartija-lehti).

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 3/1999

